

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 44/2019-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. februára 2019 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Evou Borovskou, advokátska kancelária, Štefánikova 7, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s namietaným porušením čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom v konaní a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 23/2016 z 13. augusta 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. novembra 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s namietaným porušením čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 3 ústavy postupom v konaní a uznesením Najvyššieho

súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) sp. zn. 4 Cdo 23/2016 z 13. augusta 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Zo sťažnosti vyplýva, že najvyšší súd napadnutým uznesením vo veci žaloby sťažovateľa o náhradu za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti proti právnomu nástupcovi jeho zamestnávateľa a Sociálnej poisťovni zrušil rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 11 Co 397/2014-492 z 22. októbra 2014, ako aj rozsudok Okresného súdu Galanta č. k. 23 C 293/2011-434 z 10. apríla 2014 a uznesenie Okresného súdu Galanta č. k. 23 C 293/2011-546 zo 7. mája 2015, konanie zastavil a vec postúpil Sociálnej poisťovni na ďalšie konanie.

3. Podľa sťažovateľa najvyšší súd v napadnutom uznesení zaujal úplne opačný názor, ako bol vyslovený najvyšším súdom v tomto istom konaní v predchádzajúcom rozhodnutí sp. zn. 1 Cdo 139/2009 z 13. novembra 2011. Podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd v napadnutom uznesení vôbec neodôvodnil a neuviedol, prečo sa odklonil od svojho vlastného predchádzajúceho rozhodnutia a necítil sa ním viazaný. Sťažovateľ je napriek tomu, že vo veci už skôr rozhodol najvyšší súd v dovolacom konaní, nútený z dôvodu vydania úplne opačného rozhodnutia tým istým dovolacím súdom domáhať sa ochrany svojich označených práv. Postupom dovolacieho súdu v napadnutom konaní došlo podľa sťažovateľa k porušeniu princípov občianskeho súdneho konania a právnej istoty, lebo tú istú právnu otázku po viac ako 7 rokoch zmenil a zaujal úplne opačný právny názor, pričom túto zásadnú zmenu v právnom názore, ktorým bol viazaný aj súd prvého stupňa, nijako neodôvodnil. Sťažovateľ zastáva názor, že dovolací súd tým, že v napadnutom uznesení dospel k úplne opačnému výkladu týkajúcemu sa právomoci konať a rozhodovať o nároku sťažovateľa po 1. apríli 2004, poprel princípy civilného súdneho konania, v ktorom sú súdy povinné rozhodovať v súlade so zákonmi a na základe zákonov a pri ich výklade a aplikácii postupovať tak, aby nedochádzalo k výkladu svojvoľnému a v rozpore so zákonom, čím neprimerane zasiahol do práv sťažovateľa garantovaných ústavou a dohovorom.

3.1 Ďalej sťažovateľ uvádza, že od podania návrhu do jeho právoplatného skončenia uplynulo takmer 12 rokov, pričom ani dnes po prijatí rozhodnutia dovolacieho súdu sa právna neistota sťažovateľa prijatím tohto rozhodnutia nielen neodstránila, ale ešte sa

prehĺbila, keď sa sťažovateľ už po druhýkrát musí domáhať nápravy rozhodnutia na ústavnom súde. Sťažovateľ zastáva názor, že rozhodovacou činnosťou dovolacieho súdu v rokoch 2014 až 2018 došlo neprimeraným spôsobom k predĺžovaniu súdneho konania, ktorému sa dalo predísť. Najvyšší súd, naopak, prijatím protichodného rozhodnutia (t. j. napadnutého uznesenia) v roku 2018 dodal celému konaniu punc absurdnosti a nezmyselnosti, keď paradoxne de facto vytkol súdom nižších stupňov, že sa pri rozhodovaní riadili jeho právnym názorom.

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil:

„Najvyšší súd SR konaním a rozhodnutím sp. zn. 4 Cdo 23/2016 zo dňa 13.08.2018 porušil

- princíp právneho štátu a princípu legality zakotveného v čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 3 Ústavy SR

- právo na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie zakotvené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR

- základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie záležitostí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane.

Ústavný súd SR zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 23/2016 zo dňa 13.08.2018 a prikazuje, aby Najvyšší súd SR vo veci opätovne konal a rozhodol.

Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 30.000,- € ktoré je Najvyšší súd SR povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Najvyšší súd SR je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 390,50 €...“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

6. Na podklade doručenej sťažnosti sťažovateľa ústavný súd zistil, že táto nespĺňa zákonom o ústavnom súde predpísané náležitosti sťažnosti.

6.1 Sťažovateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom nepriložil k svojej sťažnosti žiadnu kópiu právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu (požiadavka plynúca z § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Ústavný súd tak nevie posúdiť relevantnosť sťažovateľom namietaných pochybení najvyššieho súdu, ako ani včasnosť podania tejto sťažnosti podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

6.2 Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa mohol odmietnuť v prvom rade podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí.

7. Ďalej ústavný súd uvádza, že osobitosťou prerokúvanej veci je skutočnosť, že jej predmetom je (podľa obsahu sťažnosti) zrušujúce rozhodnutie, čo znamená, že konanie v jeho veci a o jeho nároku ďalej pokračuje pred správnym orgánom. Sťažovateľ usiluje o kasáciu kasácie.

7.1 Ústavný súd v obdobnej veci už vyslovil uznesením sp. zn. I. ÚS 246/2012 zo 6. júna 2012 názor na odmietnutie sťažnosti proti kasačnému rozhodnutiu dovolacieho súdu, podľa ktorého sťažnosť bola podaná predčasne, keďže „sťažovateľka bude mať možnosť v ďalšom štádiu konania pred okresným súdom uplatniť ochranu označeného práva aj svoju argumentáciu týkajúcu sa skutkovej a právnej stránky predmetnej veci, z čoho vyplýva, že má ešte k dispozícii iný prostriedok ochrany tohto práva, ktorého porušenie namieta vo svojej sťažnosti. V danej veci sa súdne konanie nachádza v štádiu konania na okresnom súde, ktorý bude vo veci opätovne konať v súlade s názorom dovolacieho súdu.“. Podobne ústavný súd odôvodnil odmietnutie sťažností aj v ďalších svojich rozhodnutiach v obdobných veciach (pozri III. ÚS 38/2013, I. ÚS 167/2012, I. ÚS 214/2014).

7.2 Ústavný súd tak konštatuje, že sťažovateľ má a bude mať možnosť hájiť svoje práva na podklade napadnutého uznesenia v správnom konaní pred Sociálnou poisťovňou a prípadne následne v konaní pred všeobecnými súdmi. Potenciálne poskytnutá ochrana právam sťažovateľa ústavným súdom by tak bola absolútne predčasná, keďže princíp subsidiarity nás pouča, že ústavný súd poskytuje ochranu základným právam a slobodám iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri skúmaní podmienok konania o sťažnosti riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je ochrana základných práv a slobôd poskytovaná ústavným súdom prostredníctvom ústavou a zákonom o ústavnom súde upraveného konania o sťažnosti subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak o tejto ochrane nerozhodujú všeobecné súdy (porov. mutatis mutandis II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť (porov. I. ÚS 20/02, III. ÚS 152/03).

7.3 Ústavný súd preto odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj z dôvodu jej neprípustnosti.

8. Čo sa týka namietaného porušenia čl. 48 ods. 2 ústavy postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní, tak bez potreby bližšieho doktrinálneho rozboru označených ústavných práv sťažovateľa ústavný súd uvádza, že pokiaľ sťažovateľ namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým konaním a postupom najvyššieho súdu, potom je potrebné upozorniť, že účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov vymedzil ústavný súd vo svojej skoršej judikatúre tak, že „účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu“ (pozri II. ÚS 26/95).

8.1 Vec sťažovateľa bola v čase podania tejto sťažnosti ústavnému súdu najvyšším súdom podľa obsahu sťažnosti už rozhodnutá, a to napadnutým uznesením. Sťažovateľ podal sťažnosť ústavnému súdu v čase, keď bolo konanie pred najvyšším súdom skončené, a teda právna neistota sťažovateľa bola v čase podania sťažnosti ústavnému súdu odstránená. Toto konštatovanie je súladné s konštantnou a jednoznačnou judikatúrou ústavného súdu, v zmysle ktorej opodstatnená je sťažnosť na prietahy v konaní pred súdom adresovaná ústavnému súdu len potiaľ, pokiaľ sťažovateľ nedisponuje právoplatným a doručeným rozhodnutím vzídeným z konania, ktorého sa namietané prietahy týkajú. Ústavný súd nemá dôvod sa od tejto svojej rokmi potvrdzovanej judikatúry odkloniť.

8.2 Z opísaných dôvodov bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. februára 2019